

Załącznik 1 do Podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020: Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych na etapie opiniowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja przez właściwe instytucje oraz w trakcie konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem

Nr	Nazwa instytucji	Część Prognozy/ Programu, której dotyczy uwaga/wniosek	Treść uwagi / wniosku lub proponowany zapis	Odpowiedź na uwagę / wniosek
1.	Główny Inspektor Sanitarny w Polsce	-	Brak uwag	-
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	Program	Wskazane jest, o ile to możliwe, rozszerzenie alokacji na ochronę środowiska i przyrody, zgodnie z sugestią Autorów Prognozy oddziaływania na środowisko, ponieważ potrzeby w tym zakresie są istotne dla objętego Programem regionu.	Uwaga do Programu. Uwaga nieuwzględniona ponieważ głównym celem Programu nie jest ochrona środowiska, a ograniczone środki przeznaczone na Program nie mogą zaspokoić wszystkich potrzeb obszaru wsparcia. Dlatego ich rozdział na poszczególne działania musiał uzyskać konsensus w zakresie wszystkich działań.
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 17 Prognozy, Streszczenie w języku niespecjalistycznym	We fragmencie, w którym jako jedną z wersji alternatywnych Programu wskazano brak jego realizacji. Podobne stwierdzenie znajduje się na str. 128 Prognozy. Wariant zerowy nie może być traktowany jako alternatywa. Został on opisany w oddzielnej części dokumentu (Ocena skutków w przypadku braku realizacji Programu oraz korzyści z jego realizacji) i nie należy go przywoływać w innym kontekście.	Uwaga uwzględniona. Przeredagowano odpowiednio treść Prognozy.
4.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 19 Prognozy, Streszczenie w języku niespecjalistycznym, str. 141	Stwierdzono, że na obecnym poziomie oceny Programu nie ma uzasadnienia dla proponowania działań kompensacyjnych. Z prognozy wynika, iż pomimo bardzo ogólnych zapisów projektu, nie można wykluczyć negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z jego realizacją. Zaproponowano także rozwiązania minimalizujące. Zostały one scharakteryzowane stosownie do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu. W podobny sposób (ogólnie, problemowo) zaleca się uzupełnić informację o	Uwaga uwzględniona. Tekst Prognozy został odpowiednio uzupełniony.

			najbardziej prawdopodobnych rozwiązaniach w zakresie kompensacji, ponieważ nie można wykluczyć, że zaistnieje taka potrzeba.	
5.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 24 Prognozy, przypis	W przypadku ustawy o oś przywołano nieaktualny Dziennik Ustaw. Powinno być: "Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono odwołanie.
6.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 50 Prognozy	W części Podsumowanie znajduje się błąd redakcyjny, który zmienia sens zdania. W punkcie 3 zamiast: "Tylko dla jednego dokumentu strategicznego nie znaleziono żadnej korelacji z celami Programu, gdyż "nie jest on" bezpośrednio związany z tematyką, zawartą we Wstępnej ocenie ryzyka powodziowego" powinno być: "gdyż jest on".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono błąd redakcyjny.
7.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 59 Prognozy	"Większość roślin na tym terenie występuje w całej Słowacji (...)" powinien brzmieć: "Większość roślin chronionych na tym terenie występuje w całej Słowacji (...)".	Uwaga uwzględniona. Poprawiono tekst.
8.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 90 Prognozy, Tabela 10 oraz Załącznik 5	Podano, że oddziaływania, związane z budową ścieżek rowerowych na powierzchnię ziemi mogą mieć charakter wyłącznie negatywny, bezpośredni i krótkoterminowy. Trzeba wskazać, że funkcjonowanie szlaków pieszych i rowerowych może także wiązać się z oddziaływaniami o charakterze długoterminowym, za sprawą intensyfikacji procesów erozyjnych. Stwierdzenie w tej samej tabeli (oraz w Załączniku 5) długoterminowego, negatywnego wpływu ścieżek rowerowych na zasoby naturalne wymaga uspoźnienia z opisem oddziaływania tej formy wykorzystania terenu na zasoby naturalne przedstawione na stronie 106.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono ocenę.
9.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 94 Prognozy, tabela 11	Wśród propozycji działań minimalizujących i kompensujących sugeruje się uzupełnienie zaleceń dla budowy ścieżek rowerowych o właściwe, umożliwiające korzystne dla środowiska skanalizowanie ruchu turystycznego, planowanie przebiegu tras. Podobne zalecenie powinno także dotyczyć budowy parkingów powiązanych z systemem ścieżek oraz innych działań, wpływających na sposób przemieszczania się odwiedzających (także o charakterze organizacyjnym). Przy planowaniu ich usytuowania czy funkcjonowania należy brać pod uwagę nie tylko ryzyko bezpośredniej kolizji z obszarami cennymi, ale także potrzebę skoncentrowania ruchu turystycznego w miejscach, w których nie	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono zalecenie.

			będzie on znacząco uciążliwy dla środowiska (ruch turystyczny jest najintensywniejszy w lokalizacjach węzłowych, np. blisko parkingów i miejsc odpoczynku oraz miejscach z ułatwionym dostępem - np. ścieżki przyrodnicze).	
10.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 117 Prognozy	Proponuje się "przy wyborze projektów uwzględnić kryterium pozytywnego oddziaływania na obszary chronione" ale propozycja taka nie znalazła się na liście kryteriów zamieszczonej na stronach 136-139.	Uwaga uwzględniona. Dodano proponowane kryterium do kryteriów ogólnych w zakresie przyrody.
11.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 129 Prognozy, tabela 14	Brak fragmentów (wskaźników) wyróżnionych pogrubioną czcionką mimo, że odesłanie do nich znajduje się w komentarzu powyżej tabeli.	Uwaga uwzględniona. Dodano pogrubienia wskaźników.
12.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Polsce	str. 136-140 Prognozy	Należy zweryfikować listę kryteriów, zaproponowanych w części Propozycje kryteriów środowiskowych do oceny proponowanych projektów (str. 136-140). Na stronie 138 znajduje się zapis: "instalacje do spalania biomasy powinny podlegać szczególnej weryfikacji (...)". Na stronie 139 wymieniono "Kryteria dla instalacji wykorzystujących OZE". Tymczasem w projektowanym Programie nie przewidziano realizacji takich instalacji.	Uwaga uwzględniona. Zweryfikowano listę kryteriów zgodnie z uwagą.
13.	Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej (Departament Programu Operacyjnego Transport)	-	Brak uwag	-
14.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja ochrony przyrody i krajobrazu)	Program	W części "2.A.6. Przedsięwzięcia, które mają zostać objęte wsparciem w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 26), priorytet inwestycyjny Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego" odpowiednio wymagają wyspecjalizowanych organizacji ochrony przyrody w indykatywnej liście potencjalnych beneficjentów - czyli Ochrony Przyrody Republiki Słowackiej i Słowackiego Muzeum Ochrony Przyrody i Speleologii.	Uwaga do Programu. Uwaga nieuwzględniona - instytucje te są już uwzględnione w katalogu potencjalnych beneficjentów. Szczegółowa lista beneficjentów uwzględniająca specyfikę polską i słowacką będzie ustalona na dalszych etapach prac i załączona do podręcznika programu, na liście tej organizacji wymienione w uwadze zostaną uwzględnione.

15.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja ochrony przyrody i krajobrazu)	Prognoza, Załącznik 6	W Prognozie oddziaływania na środowisko strategicznego dokumentu wymagana jest korekta błędnie przetłumaczonej nazwy kategorii Natura 2000 t.j. w załączniku 6 zastąpić tekst "oblasti špeciálnej ochrany vtákov" nazwą "chránené vtáčie územia" oraz "oblasti špeciálnej ochrany sídlisk" zastąpić przez "územia európskeho významu".	Uwaga uwzględniona.
16.	Preszowski Kraj Samorządowy	-	Brak uwag.	-
17.	Biuro Rządu Republiki Słowackiej	-	Brak uwag.	-
18.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	Podobnie jak w Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, również w części obszary docelowe projektu Programu Operacyjnego, konieczna jest zmiana nazw obszarów chronionych zgodnie z terminologią krajową. Proponujemy terminologiczną zmianę całego dokumentu, ponieważ w przeciwnym razie może dochodzić do poważnych nieporozumień oraz nieprawidłowych interpretacji a tym samym do niejednoznaczności w zakresie kwalifikowania wydatków, wnioskodawców, lokalizacji i tak dalej.	Uwaga do Programu. Słowacka wersja Programu została zweryfikowana przez wykonawcę Prognozy (słowackiego eksperta) pod względem poprawności pojęć środowiskowych występujących w Programie. Odnośnie terminologii zawartej w Programie należy też zwrócić uwagę na to, że Program musi używać pojęć na tyle ogólnych by miały zastosowanie do obu stron granicy. Uwzględnienie różnic w terminologii krajowej oraz odzwierciedlenie specyfiki terminologii dwóch państw będzie możliwe na dalszych etapach prac, w bardziej szczegółowych dokumentach wdrożeniowych Programu.
19.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	W ramach Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego proponujemy do czynników zagrożenia gleby załączyć również wylesienie jako jeden z czynników prowadzących do erozji ziemi. Rozdział omawia gleby ogólnie, jednak za czynniki zagrożenia uważane są tylko aktywności rolno-gospodarcze.	Uwaga uwzględniona. Tekst został uzupełniony.
20.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	Podczas dalszej realizacji dokumentacji Programu Operacyjnego konieczne jest wyraźne określenie, na które działania (czy na wszystkie lub tylko niektóre), w jakiej formie (jednolity formularz)	Uwaga do Programu. Tego rodzaju szczegóły zostaną zawarte w bardziej szczegółowych dokumentach

			<p>oraz gdzie zainteresowany będzie musiał wnioskować o wystawienie tzw. Deklaracji (oświadczenia) Natura 2000, w której deklaruje, iż wymieniony projekt nie będzie miał wyraźnie negatywnego wpływu na obszary systemu Natura 2000 w Republice Słowackiej. W dotychczasowym okresie programowania nie było to jednoznacznie określone. Szczegółowe informacje odnośnie wydawania deklaracji znajdują się na internetowych stronach Państwowej Ochrony Przyrody Republiki Słowackiej na stronie internetowej</p> <p>http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=679&lang=sk</p>	przygotowywanych na dalszych etapach prac.
21.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	<p>W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, w rozdziale 3.2 Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi UE i globalnymi, ostatnie zdanie przed podsumowaniem, błędnie oznaczono załącznik. W tekście został on zaznaczony, jako załącznik 3.1 Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi UE i globalnymi; Załącznik ten jest jako załącznik nr 2;</p>	Uwaga uwzględniona.
22.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko	<p>W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, rozdział 5.1 Ocena ogólna opis i macierz zbiorcza, tabela 11 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych PWT PL-SK 2014-2020 i działań zmniejszających/kompensujących wpływ na środowisko zalecane są odpowiednie działania skutkujące obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko w ramach obszarów objętych Programem. Te działania powinny być zaproponowane do uwzględnienia w ramach Programu Operacyjnego jako odgrywające ważną rolę podczas wsparcia pojedynczych projektów. Powinny być one włączone do kryteriów wyboru projektów.</p>	Uwaga nieuwzględniona. Zalecenia przedstawione w tabeli 11 mają charakter ogólny, co zaznaczono w tekście i dotyczą, przede wszystkim realizacji projektów lub projektowania. Dlatego powinny być traktowane raczej jako zalecenia, a nie kryteria wyboru projektów, tym bardziej, że poważna ich część jest oczywista z punktu widzenia ekoprojektowania i wykonawstwa.
	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Sekcja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko, rozdział 10	<p>W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, w rozdziale 10 Wnioski i rekomendacje proponujemy przeprowadzić syntezę konkretnych zaleceń z tabeli 3 Charakterystyka Programu i identyfikacja potencjalnych obszarów interwencji w środowisku przedstawionej w rozdziale 3.1, tabeli 11 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych PWT PL-SK i działań zmniejszających/kompensujących wpływ na środowisko, załącznika</p>	Uwaga częściowo uwzględniona. W rozdziale 10, w pierwszym wniosku znajduje się podsumowanie całej Prognozy, jak i tabeli 3. Odnośnie tabeli 11 dodano wniosek wskazujący na uwzględnienie, przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć, zaleceń z tej

			nr. 5 Analizy pogłębione jako wizja, cele i działania proponowane w programie, jak również konkretnych zaleceń z poszczególnych rozdziałów. Na podstawie syntezy zalecamy uzupełnić w tej części Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, konkretne rekomendacje, ponieważ dokument jest dość duży a poszczególne wyniki zanikają w treści. Z powyżej wymienionego wynika, iż rośnie ryzyko nieuwzględnienia ich w dokumentacji programowej, co byłoby stratą dla Programu Operacyjnego, dla środowiska i obu krajów oraz ich obywateli;	tabeli. Pozwoli to na zwrócenie uwagi na wszystkie zalecenia, bez ich skracania lub powtarzania.
23.	Ministerstwo Środowiska Republiki Słowackiej (Seksja Oceny Środowiska i Zarządzania)	Prognoza oddziaływania na środowisko, rozdział 10	W Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego, rozdział 10 Wnioski i rekomendacje, tabela 16 Szczegółowe wnioski i rekomendacje. Wbrew temu, że Program Operacyjny jest ogólny, w Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Operacyjnego proponowane są dobre konkretne działania, również względem konkretnej ochrony, jak również ryzyka wpływu Programu, a szczególnie osi priorytetowej I Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na terenie pogranicza (budowa parkingów wraz z ich infrastrukturą towarzyszącą) i osi priorytetowej II Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej jak również oddziaływania na środowisko poszczególnych budów (budowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Na podstawie wyżej wymienionego proponujemy przeprowadzić syntezę i wprowadzić poszczególne działania do tabeli 16, która obecnie ma bardzo ogólny charakter.	Uwaga częściowo uwzględniona. W rozdziale 10 dodano wniosek wskazujący na uwzględnianie, przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć, zaleceń z tabeli 11 oraz wniosek odnośnie wykorzystania przy wyborze projektów kryteriów proponowanych w rozdziale 9. Nadmierne rozbudowanie części zawierającej wnioski może osłabić wypracowane zalecenia w poszczególnych rozdziałach Prognozy.